

Kapital og
risikoforhold

Pilar 3 2020

1. INNLEDNING	3
1.1 KAPITALDEKNINGSREGELVERKET	3
1.1.1 Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital.....	4
1.1.2 Pilar 2 – Vurderingen av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging.....	4
1.1.3 Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon	5
2. OM BN BANK	5
3. REGULATORISK KAPITAL	6
4. RISIKO- OG KAPITALSTYRING I BN BANK ASA.....	9
4.1 KONTROLL- OG STYRINGSSTRUKTUR, ROLLER OG ANSVAR.....	9
4.2 ELEMENTER I RISIKO- OG KAPITALSTYRINGEN	11
4.2.1 Strategisk målbilde.....	11
4.2.2 Bedriftskultur	11
4.2.3 Risikoikartlegging.....	11
4.2.4 Risikoanalyse.....	11
4.2.5 Stresstester og scenarioanalyser.....	11
4.2.6 Risikostrategier	12
4.2.7 Kapitalstyring	12
4.2.8 Oppfølging, rapportering og overvåking.....	12
4.2.9 Beredskapsplaner og gjenopprettingsplan	13
4.2.10 Compliance (Etterlevelse)	13
5. INFORMASJON PER RISIKOGRUPPE.....	14
5.1 KREDITTRISIKO	15
5.1.1 Oppfølging av kredittrisiko/risikorapportering	15
5.1.2 Kredittrisikomodeller.....	15
5.1.3 Validering av risikomodellene	19
5.1.4 Porteføljeinformasjon	21
5.1.5 Sikkerheter	22
5.2 MARKEDSRISIKO.....	23
5.2.1 Styring og kontroll.....	23
5.2.2 Renterisiko.....	23
5.2.3 Valutarisiko	24
5.2.4 Spreadrisiko.....	25
5.2.5 Overvåking og rapportering.....	25
5.3 OPERASJONELL RISIKO	25
5.3.1 Styring og kontroll.....	26
5.3.2 Godtgjørelsesordninger.....	26
5.3.3 Database for registrering av uønskede hendelser	26
5.3.4 Årlig lederbekreftelse	26
5.3.5 Oppfølging av eksterne rapporter.....	26
5.4 COMPLIANCERISIKO	26
5.4.1 Styring og kontroll.....	26
5.5 LIKVIDITETSRISIKO.....	27
5.5.1 Kvantitative likviditetskrav.....	27
5.5.2 Styring og kontroll.....	27
5.6 EIERRISIKO	28
5.6.1 Styring og kontroll.....	28
5.7 STRATEGISK RISIKO.....	28
5.7.1 Styring og kontroll.....	28
5.8 FORRETNINGSRISIKO	29

5.8.1	<i>Styring og kontroll</i>	29
5.9	ESG-RISIKO.....	29
5.9.1	<i>Styring og kontroll</i>	29

1. Innledning

Banken vektlegger dialog med ulike interessegrupper der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus. Pilar 3 er et myndighetsfastsatt krav til offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold. Dette dokumentet gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i BN Bank ASA og skal sammen med årsrapporten dekke krav til offentliggjøring av finansiell informasjon. Som vedlegg til rapporten offentliggjøres også et sett av standard skjema som vil oppdateres med kvartalsvis, halvårlig og årlig frekvens.

BN Bank har etablert en strategi og prosess for risikostyring og vurdering av kapitalbehov og for hvordan dette kan opprettholdes. Samlebetegnelsen for dette er ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Vurderingen av kapitalbehovet inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risikoer som banken er eller kan bli utsatt for. Hovedkonklusjonen er at bankens risiko-, kapital- og likviditetssituasjon er god. Styring og kontroll av bankens risiko vurderes som tilfredsstillende, og banken er etter styrets oppfatning tilstrekkelig kapitalisert i forhold til bankens risikonivå og regulatoriske krav. I tråd med lov og forskrift, samt mandat og instruks fører ekstern/intern revisor kvalitetssikring med at banken tilgjengeliggjør korrekt og tilstrekkelig informasjon om finansielle forhold. Denne rapporten er imidlertid ikke underlagt en egen revisjon.

Utover den informasjon som er tilgjengelig i dette dokumentet vises til «Om oss/IR» på BN Banks hjemmeside bnbank.no.

1.1 Kapitaldekningsregelverket

Kapitaldekningsregelverket bygger på en standard for kapitaldekningsberegninger fra Bank for International Settlements (BIS). Formålet med kapitaldekningsregelverket er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- Mer risikosensitivt kapitalkrav
- Bedre risikostyring og kontroll
- Tettere tilsyn
- Mer informasjon til markedet

Regelverket skal sørge for at det blir større samsvar mellom hvordan myndighetene setter krav til kapitaldekning i finansinstitusjonene og den metodikken institusjonene selv benytter for å beregne sitt kapitalbehov.

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer:

Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 3: Institusjonenes offentliggjøring av informasjon

I Finansforetaksloven § 14-1 stilles det følgende minstekrav til ansvarlig kapital:

- 4,5 prosent i ren kjernekapitaldekning
- 6,0 prosent i kjernekapitaldekning
- 8,0 prosent i ansvarlig kapital

I Finansforetaksloven § 14-3 stilles det følgende krav til buffere i kapitaldekningen:

- 2,5 prosent i kapitalbevaringsbuffer bestående av ren kjernekapital utover minimumskravet
- 4,5 prosent i systemrisikobuffer bestående av ren kjernekapital utover minimumskravet og kapitalbevaringsbuffer.
- 0-2,5 prosent i motsyklisk kapitalbuffer i form av ren kjernekapital utover minimumskravet, kapitalbevaringsbuffer og systemrisikobuffer. Motsyklisk kapitalbuffer er per 31. desember 2020 1 prosent.

I de påfølgende kapitlene er det redegjort nærmere for innholdet i den enkelte pilar.

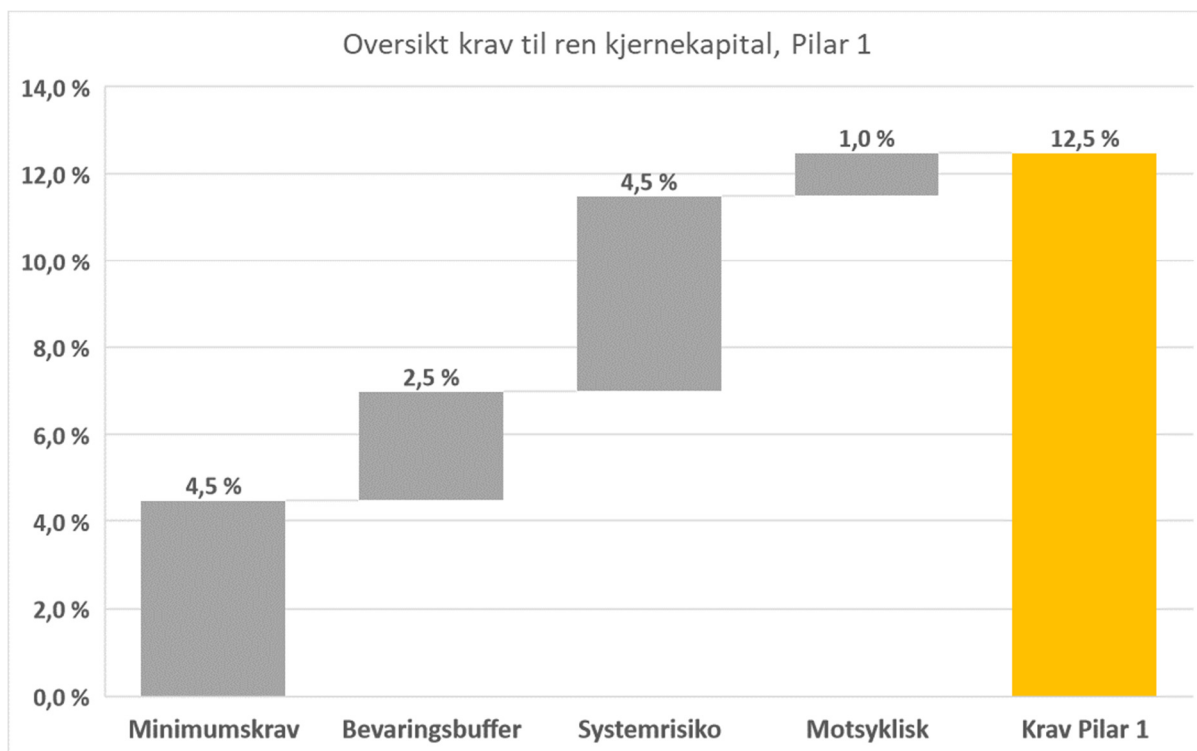
1.1.1 Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 1 omhandler minstekrav og bufferkrav til kapitaldekning.

$$\frac{\text{Kjernekapital} + \text{hybridkapital} + \text{tilleggskapital}}{\text{Kredittrisiko} + \text{Markedsrisiko} + \text{Operasjonell risiko}} \geq \text{minstekrav} + \text{bufferkrav}$$

Med motsyklisk buffer, systemrisikobuffer og bevaringsbuffer er kravet til ren kjernekapital 12,5 prosent per 31. desember 2020. Med full motsyklisk buffer vil kravet øke til 14 prosent. BN Bank benytter avansert IRB-metode¹ for beregning av kredittrisiko for foretaksengasjement og for massemarkedsengasjement med pantesikkerhet i boligeiendom. For operasjonell risiko benyttes basismetoden og for øvrige balanseposter benyttes standard metode.

Figur 1: Oversikt krav til ren kjernekapital, Pilar 1

1.1.1.1 Uvektet kapitalkrav (Leverage Ratio)

Det fastsatte minstekravet er etter CRR/CRD IV-forskriften på 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer som utgjør minst 2 prosent av bankens eksponeringsmål.

1.1.2 Pilar 2 – Vurderingen av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på to hovedprinsipper.

1. Pilar 2 stiller krav til bankenes kapitalvurderingsprosess (ICAAP). Formålet med prosessen er å vurdere og dokumentere bankens risikoprofil for å skape sikkerhet for at konsernet har tilstrekkelig kapital til å dekke risikoen forbundet med virksomheten
2. I tillegg skal bankene etablere en kapitalplan/strategi for å opprettholde et tilstrekkelig kapitalnivå

¹ Internal Rating Based Approach

Finanstilsynet skal gjennomgå og vurdere foretakenes samlede risikonivå og tilhørende kapitalbehov (SREP²)

Finanstilsynets SREP-vurderinger vil kunne stille foretaksspesifikke krav til kapitalnivå, nivå på likviditetsnøkkeltall eller finansieringsstruktur. Finanstilsynet har også myndighet til å sette i verk risikoreduserende tiltak. I Rundskriv 12/2016 (sist oppdatert i september 2020) om Finanstilsynets SREP-vurdering er norske finansforetak delt inn i fem grupper basert på størrelse, kompleksitet og virkeområde, samt graden av risiko som foretaket representerer for det finansielle systemet. Inndelingen bestemmer hyppigheten og omfanget av Finanstilsynets vurderinger og dialog med foretaket. BN Bank er i SREP gruppe 3 som medfører detaljert SREP-vurdering hvert 3. år.

BN Bank har etablert en strategi og prosess for risikostyring og vurdering av kapitalbehov og hvordan dette kan opprettholdes. Vurderingen av kapitalbehovet inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risikoer som banken er eller kan bli utsatt for. Vurderingene er risikobaserte og framoverskuende. Risikoområder som vurderes i tillegg til Pilar 1 risikoene er konsentrasjonsrisiko i kredittporteføljen, rente-, spread- og valutarisiko i bankporteføljen, strategisk risiko, forretningsrisiko, likviditetsrisiko, eierrisiko, juridisk risiko, compliancerisiko, systemrisiko, omdømmerisiko, operasjonellrisiko og ESG-risiko.

Med bakgrunn i bankens dokumentasjon av risiko- og kapitalvurderingsprosessen og Finanstilsynets skjønnsmessige vurderinger med støtte i metodikk i henhold til rundskriv 12/2016 vurderer Finanstilsynet at BN Bank i tillegg til kravene i Pilar 1 skal ha et Pilar 2-krav på 2,6 prosent av samlet beregningsgrunnlag etter Pilar 1.

BN Bank har gjennomført vurderingene for 2020 med tilhørende rapportering til Finanstilsynet. Hovedkonklusjonen er at bankens risiko-, kapital- og likviditetssituasjon er på et solid nivå per 31.12.2020, og gitt bankens finansielle prognoser vil banken være kapitalisert godt over kapitalmålet gjennom 2021. En overordnet vurdering viser at kvaliteten i rammeverket for styring og kontroll er tilfredsstillende.

1.1.3 Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon

Formålet med pilar 3 er å bidra til økt markedsdisiplin og å gjøre det lettere å sammenligne foretak. Opplysningene skal gi markedsaktører mulighet til å vurdere foretakenes risikoprofil, kapitalisering og styring og kontroll av risiko. Informasjonen skal gis på en forståelig måte som gjør det mulig å sammenligne ulike foretak. Informasjonen skal offentliggjøres minst årlig samtidig med årsregnskapet, men ved behov skal kravene offentliggjøres hyppigere. Institusjoners offentliggjøringsplikt er regulert i åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575) og i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV, del XI. Denne rapporten vil løpende bli supplert med en faktabok som publiseres på bankens nettside sammen med øvrig finansiell informasjon.

Internrevisjonen gjennomgår IRB-systemet og bruken av det, herunder etterlevelsen av de enkelte kravene. I tillegg har internrevisjonen vurdert kvaliteten på bankens interne måling, rapportering og styring av risiko (ICAAP). Dette dokumentet er ikke underlagt revisjon.

2. Om BN Bank

BN Bank er eid av en gruppe SpareBank 1-banker som vist i figuren under. BN Bank har eierandeler i følgende selskaper:

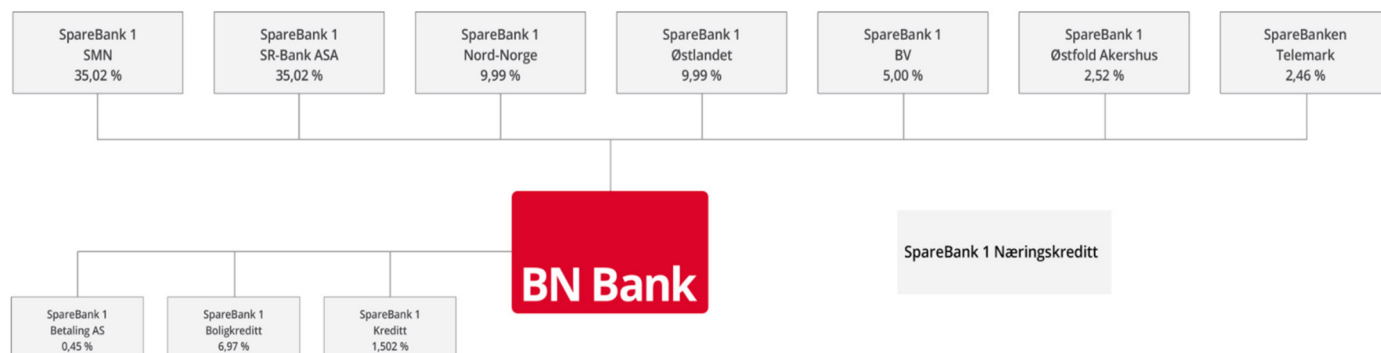
- SpareBank 1 Boligkreditt AS (6,97 % eierandel). Kredittforetak, utsteder av OMF (boliglån)
- Collection Eiendom (100 % eierandel). Collection Eiendom er etablert for å eie aksjer i selskaper knyttet til konsernets tapsengasjement.
- SpareBank 1 Kreditt (1,5 % eierandel). Kredittkortselskap

² Supervisory review and evaluation process, <https://www.finanstilsynet.no/tema/kapitaldekning/vurdering-av-samlet-kapitalbehov-og-tilsynsmessig-oppfolging-pilar-2/>

- SpareBank 1 Betaling AS (0,45 % eierandel)

BN Bank anvender SpareBank 1 Næringskreditt for finansiering av deler av den samlede utlånsmassen BN Bank forvalter, men BN Bank har ingen eierandeler i dette selskapet.

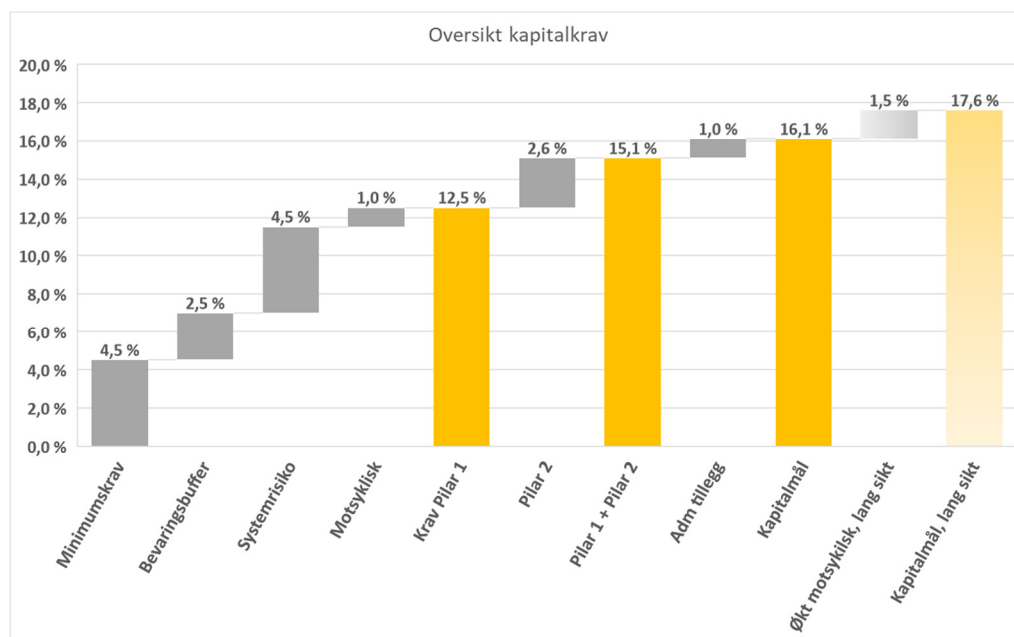
Figur 2: Juridisk struktur

3. Regulatorisk kapital

Bankens kapitalmål er det til enhver tid gjeldende regulatoriske minimumskrav og bufferkrav til ren kjerne i henhold til Pilar 1 med tillegg av bankens gjeldende Pilar 2-tillegg og en administrasjonsbuffer på 1 prosentpoeng. Per desember 2020 utgjør dette 16,1 prosent. Det er ventet at motsyklisk kapitalbuffer vil øke til 2,5 prosent. Det legges derfor til grunn et langsiktig kapitalmål på 17,6 prosent. For å sikre optimal kapitalstruktur fastsettes mål for kjernekapitaldekning og kapitaldekning til henholdsvis 1,5 prosentpoeng og 3,5 prosentpoeng over målet for ren kjernekapitaldekning. Banken skal også ha en uvektet kapitalandel på minimum 5 prosent med tillegg av en buffer på 1 prosentpoeng. Målene gjelder for perioden 2021-2024 eller inntil nye mål fastsettes. Bankens kapitalmål er illustrert i figuren under.

Figur 3: Oversikt over kapitalkrav og mål

Tabellen under viser status på de ulike kapitalmålene i 2020.

Tabell 1: Kapitaldekning 2020

	4. kv 2020	3. kv 2020	2. kv 2020	1. kv 2020
Ren kjernekapitaldekning	22,53 %	21,9 %	21,38 %	20,84 %
Kjernekapitaldekning	24,08 %	23,49 %	23,06 %	22,51 %
Kapitaldekning	26,25 %	25,69 %	25,24 %	24,69 %
Uvektet kjernekapitalandel	8,16 %	8,06 %	8,08 %	8,00 %

Figuren nedenfor viser utviklingen i bankens kapitaldekning fra 2012 til 2018. Utviklingen kan forklares både med endring i beregningsgrunnlag og i kapital, men hovedpunktene er følgende:

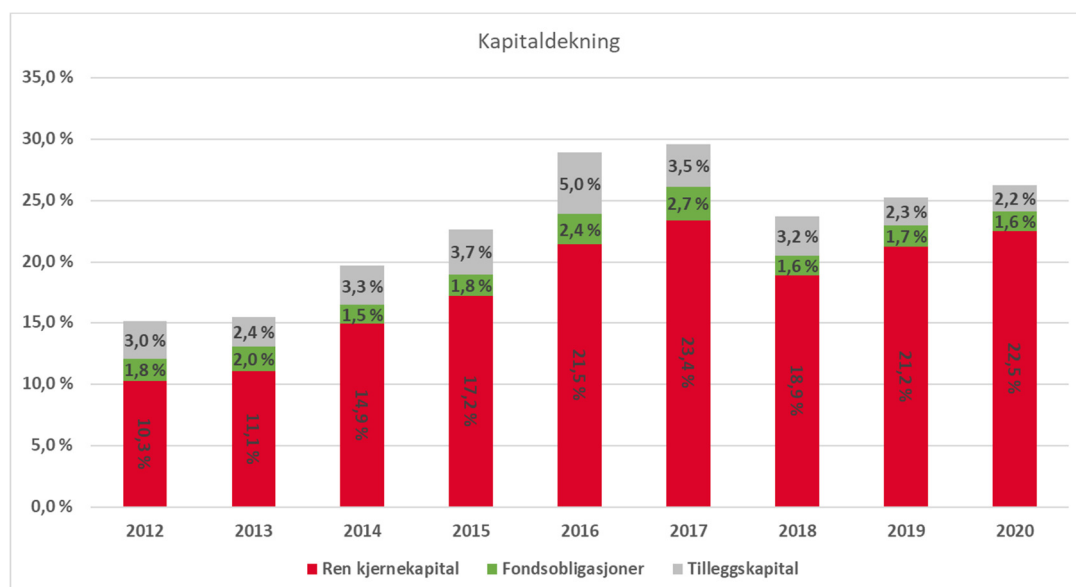
2014: Endring i beregningsgrunnlag som følge av IRB-godkjennelse

2015-2016: Nedbygging av bedriftsmarked

2018: Forholdsmessig konsolidering av eierandeler i finansiell sektor

2019: Basel 1-gulvet

Figur 4: Utvikling i kapitaldekning fra 2012 til 2020

Tabellen under viser kapitaldekningsberegning under pilar 1 per 31. desember 2020 og per 31. desember 2019. Økt beregningsgrunnlag er knyttet til vekst i porteføljen gjennom 2020.

Tabell 2: Ansvarlig kapital per 31.12.2020 og 31.12.2019

Millioner kroner	Konsern	
	31.12.2020	31.12.2019
Aksjekapital	706	706
Overkursfond	415	415
Avsatt utbytte	0	105
Fond for urealiserte gevinster	0	0
Annen egenkapital	3 176	2 818
Sum egenkapital	4297	4044
Kjernekapital		
Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-18	-24
Fradrag for avsatt utbytte	0	-105

Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-4	-4
Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-84	-135
Delårsresultat som inngår i kjernekapital	0	0
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-21	-20
Sum ren kjernekapital	4170	3756
Fondsobligasjoner, hybridkapital	288	305
Sum kjernekapital	4458	4061
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Fondsobligasjon, hybridkapital utover 15% og 35%	0	0
Evigvarende ansvarlig kapital	0	0
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	400	397
Sum tilleggskapital	400	397
Sum ansvarlig kapital	4858	4458
Minimumskrav ansvarlig kapital Basel III		
Engasjement med spesialiserte foretak	535	544
Engasjement med øvrige foretak	26	26
Engasjement med massemarked SMB	9	9
Engasjement med massemarked pant i fast eiendom	552	505
Engasjement med øvrig massemarked	1	1
Egenkapitalposisjoner	2	2
Sum kredittrisiko IRB	1125	1087
Operasjonell risiko	121	113
Engasjementer beregnet etter standardmetoden	203	176
Kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	31	24
Minimumskrav ansvarlig kapital	1480	1400
Beregningsgrunnlag	18508	17492
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,5 %)	463	437
Motsyklisk buffer (1% og 2,5 %)	185	437
Systemrisikobuffer (3,0 %)	833	525
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	1481	1399
Tilgjengelig ren kjernekapital (fratrasket 4,5%)	3337	2924

4. Risiko- og kapitalstyring i BN Bank ASA

Formålet med risiko- og kapitalstyringen er å skape og beskytte verdi, herunder å identifisere og håndtere risiko slik at risikoen er innenfor fastsatte rammer, samtidig som de skal gi størst mulig grad av sikkerhet for oppnåelse av bankens målsettinger for:

- Virksomheten (overordnet/strategisk)
- Måltrettet, effektiv og hensiktsmessig drift (drift),
- Pålitelig intern og ekstern rapportering (finansiell rapportering),
- Overholdelse av lover og regler, samt internt regelverk (etterlevelse).

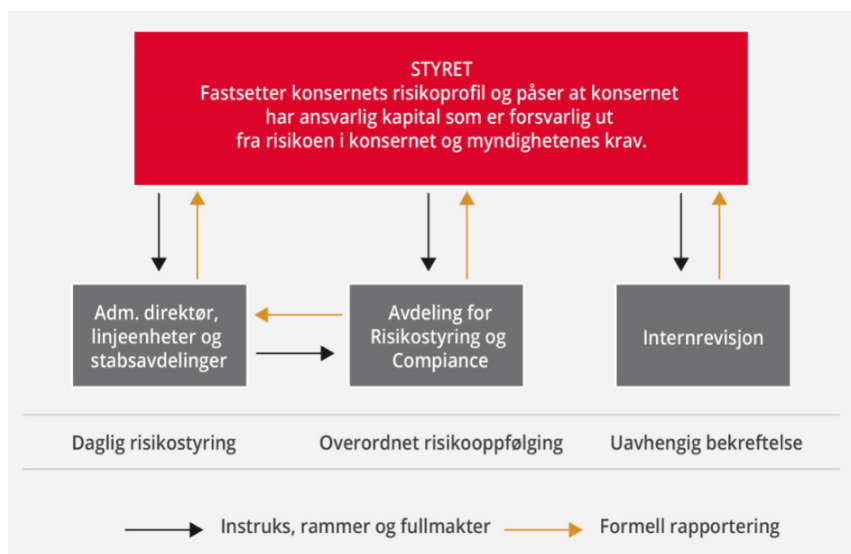
BN Banks strategi for risiko- og kapitalstyring og strategier for enkeltrisikoen er basert på følgende overordnede prinsipper:

- Banken skal ha en lav risikoprofil
- Bankens inntjening skal være et resultat av kunderelaterte aktiviteter og ikke av finansiell risikotaking
- Bankens risikostyring skal være tilpasset bankens risikoeksponering slik at vesentlige risikoer skal ha størst oppmerksomhet
- Dersom det er usikkerhet rundt omfanget av en risiko eller tvil om hvilket system som skal benyttes i risikostyringen, skal det mest forsiktige alternativet benyttes
- Ved endring av eksisterende eller etablering av nye produkter/forretningsområder, skal det før beslutning om eventuell iverksettelse foreligge en grundig vurdering av betydningen for bankens risiko
- Bankens risikostyring og kontroll skal dekke alle områder i banken og være organisert slik at interessekonflikter mellom ansatte og avdelinger unngås. Det skal være klarhet i hvem som har ansvar.

4.1 Kontroll- og styringsstruktur, roller og ansvar

I arbeidet med god og helhetlig risikostyring er bedriftskulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Bedriftskulturen omfatter menneskene i organisasjonen (deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk), ledelsesfilosofi/-stil og styringsprinsipper. Dårlig bedriftskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. BN Bank har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen. Banken legger vekt på uavhengighet i risikostyringen. Ansvaret for risikostyringen er derfor delt mellom ulike grupper i henhold til figuren under.

Figur 5: Illustrasjon av ansvaret for risikostyring

Styret har ansvaret for å påse at konsernet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra vedtatt risikoprofil og myndighetspålagte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastlegger videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i konsernet, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard. Styrets arbeid er nedfelt i en årsplan som oppdateres årlig. Dette sikrer at styret har tilstrekkelig tid til og fokus på sentrale oppgaver årlig.

Styret har utnevnt et risikoutvalg, et revisjonsutvalg og et kompensasjonsutvalg. Risikoutvalget og revisjonsutvalget er forberedende organer for styret i saker som vedrører finansiell informasjon, bankens risikostyring og internkontroll. Utvalgene består av tre medlemmer utnevnt av styret. Kompensasjonsutvalget skal tilsvarende bistå styret i dets arbeid med ansettelsesvilkår for BN Banks administrerende direktør, samt i forhold til hovedprinsipper og strategi for kompensasjon av det øverste ledersjikt i konsernet. Utvalget består av tre medlemmer utnevnt av styret.

Administrerende direktør har ansvaret for den overordnede risikostyringen. Det betyr at administrerende direktør er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i konsernet, og at risikoeksponeringen overvåkes. Administrerende direktør er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Forretningsdivisjoner og stabsenheter har ansvaret for risikostyringen innenfor sitt ansvarsområde. Dette innebærer at lederne skal sørge for at det etableres og gjennomføres forsvarlig risikostyring, og sørge for at denne utføres i samsvar med styringsdokumenter, fullmakter, rutiner og instruksjoner.

Avdeling for risikostyring er organisert uavhengig av linje- og stabsenheter og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har også fullmakt til å rapportere direkte til styret dersom det finnes påkrevd. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikobildet, og følger opp at konsernet etterlever gjeldende lover og forskrifter.

Internrevisjonen er styrets redskap for å påse at risikostyringen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Den interne revisjonsfunksjonen utføres av ekstern leverandør, noe som sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger knyttet til forbedringer i konsernets risikostyring blir løpende gjennomgått i konsernet. Internrevisjonen skal regelmessig og minimum årlig revidere IRB-systemet, herunder modellene som ligger til grunn for beregning av risikoparameterne, anvendelse og etterlevelsen av Forskrift om kapitalkrav.

4.1.1.1 Organer og utvalg

For å bistå administrerende direktør med beslutningsgrunnlag og oppfølging er det etablert en risiko- og balansestyringskomite, et valideringsutvalg, et compliance- og sikkerhetsutvalg og en kredittkomite.

Risiko- og balansestyringskomite: Et rådgivende organ for administrerende direktør som er sammensatt av sentrale ressurser fra risikostyring, compliance, økonomi, finans og forretningsområdene. Komiteen følger opp konsernets risikoprofil og balansestyring.

Valideringskomite: Avdeling for risikostyring og compliance har det operasjonelle ansvaret for validering av bankens IRB-system. Valideringskomiteen behandler og vurderer resultatene fra valideringen og anbefaler endringer og tiltak overfor styret.

Compliance- og sikkerhetsutvalg: Utvalget er sammensatt av aktuelle fagområder. Formålet med utvalget er å påse at nye og endrede lover, forskrifter, rundskriv og bransjestandarder blir vurdert av organisasjonen. For sikkerhetsområdet skal utvalget holde seg orientert om trusselbildet som bransjen og banken er stilt ovenfor, og fremme forslag til løsninger for sikringstiltak der det er behov for det.

Kredittkomite: kredittkomiteen er et rådgivende organ for beslutningstaker i større kredittsaker.

4.2 Elementer i risiko- og kapitalstyringen

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er rammeverket basert på de elementer som reflekterer den måten styret og ledelsen ønsker å styre konsernet på:

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

4.2.1 Strategisk målbilde

Risiko- og kapitalstyringen i BN Bank tar utgangspunkt i det definerte strategiske målbildet slik dette fremkommer gjennom strategiplanen.

4.2.2 Bedriftskultur

I prosessen for risikostyring er bedriftskulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Bedriftskulturen omfatter menneskene i organisasjonen med deres individuelle egenskaper som integritet, verdigrunnlag, etiske holdninger, lederstil og styringsprinsipper. Dårlig bedriftskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. Banken har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

4.2.3 Risikokartlegging

Identifikasjon av risiko er framoverskuende og integrert i strategi- og budsjettprosessen. Prosessen skal dekke alle vesentlige risikoer konsernet utsettes for og gjennomføres minimum årlig.

4.2.4 Risikoanalyse

Det gjennomføres en analyse av risikoene som er identifisert for å forstå risikoenes egenskaper og årsaksmekanismer. Vesentlige risikoer kvantifiseres basert på anerkjente metoder og fremgangsmåter for måling av risiko. Mindre risikoer fastsettes basert på kvalitative vurderinger. Risikoanalysen sikrer at det foretas en kvalifisert og strukturert vurdering og dokumentasjon av etablerte kontroll- og styringstiltak.

4.2.5 Stresstester og scenarioanalyser

Det gjennomføres periodiske stresstester og scenarioanalyser for å analysere hvordan negative hendelser påvirker resultatet, balansen og kapitaldekningen til konsernet. Analysene gjennomføres på de mest kritiske risikoområdene som bl.a. kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko, og tar hensyn til en negativ makroøkonomisk utvikling over en periode på fem år.

Hensikten med å foreta en stresstest er å se hvordan et nedgangsscenario påvirker bankens risikobilde og kapitaldekning.

Banken bruker tre ulike tilnærminger til stresstesting; omvendt stresstest, top down og bottom-up.

Omvendt stresstest: Det er relativt stor usikkerhet i beregningene av prognosen for fremtidig utvikling i en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag. Usikkerheten vurderes å være høy på potensielle tapsstørrelser på utlån, i tillegg til en viss usikkerhet omkring potensielle tap på obligasjoner. BN Bank gjennomfører en omvendt stresstest for å vise hvor stort tap banken kan bli påført før det kommer i brudd med kritiske nivåer på regulatorisk kapitaldekning. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under et kritisk nivå.

Top down: Denne form for stresstesting er en makroøkonomisk øvelse, uten bruk av data på kundenivå, hvor informasjon om sammensetning av bankens utlånsportefølje av bransjer, fordeling PM/BM etc. benyttes.

Bottom-up: En bottom-up test er en blanding av makro og mikro hvor data om kundene benyttes som utgangspunkt for å si hvordan det går med porteføljen. Det gjennomføres stress ned på den enkelte kunde, for så å aggregere opp data på ulike porteføljenivå for å avlede effekt på forventet tap og kapitalbehov.

4.2.6 Risikostrategier

I risikostrategiene definerer styret ønsket risikoprofil gjennom etablering av risikobaserte rammer og måltall på de ulike risikoområder. Strategiene revideres minimum årlig. Strategiene er nærmere omtalt i Figur 6 under.

4.2.7 Kapitalstyring

BN Bank skal ha en kapitalstyring som sikrer:

- en effektiv kapitalanskaffelse og – anvendelse i forhold til konsernets strategiske målbilde og vedtatte forretningsstrategi
- egenkapitalavkastning i tråd med vedtatt strategi
- attraktive vilkår og langsiktig god tilgang på innlån
- utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets til enhver tid definerte markedsområde
- at ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

På grunnlag av det strategiske målbildet utarbeides det årlig en kapitalplan for de påfølgende tre år for å sikre en langsiktig og målrettet kapitalstyring. Kapitalplanen tar hensyn til framskrivning av konsernets finansielle utvikling for de neste tre årene. Disse framskrivningene tar hensyn til forventet utvikling i perioden, samt en situasjon med alvorlige økonomiske tilbakeslag over minimum tre år. Med grunnlag i framskrivningene av det samlede kapitalbehovet gjør ledelsen og styret en samlet vurdering av om kapitalbehovet er tilstrekkelig og tilpasset BN Banks nåværende og fremtidige risikoprofil samt strategiske målbilde.

BN Banks målsetting om kjerne- og totalkapitaldekning skal sikre tilstrekkelig kapital til å:

- Oppfylle regulatoriske krav
- Ivareta vernet av konsernets kreditorer
- Ønsket risikoprofil
- Handlefrihet i forhold til vekstmål

4.2.8 Oppfølging, rapportering og overvåking

Alle ledere er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde og skal påse at risikoeksponeringen er innenfor de rammer som er besluttet av styret og administrerende direktør. Konsernets risikorapportering har som formål å sikre at alle organisasjonsnivå har tilgang på tilstrekkelig og pålitelig risikorapportering. Den overordnede overvåking av risikoeksponering og risikoutvikling foretas av avdeling for risikostyring og følges opp gjennom periodiske rapporter til styret og administrasjonen.

4.2.9 Beredskapsplaner og gjenopprettingsplan

Bankenes kjernevirksomhet er å ta risiko. Denne vil over tid kunne påføre bankene større uventede tap, på tross av gode risikostyringssystemer og prosesser. En slik situasjon vil kunne medføre alvorlig press på kapitaldekning, likviditet og drift. BN Bank har derfor beredskapsplaner for alle vesentlig områder.

I tillegg til ordinære beredskapsplaner er det etablert gjenopprettingsplan. Planen har som formål å stabilisere og gjenopprette foretakets finansielle stilling i en alvorlig stressituasjon. Styret skal påse at foretaket har tilgjengelig effektive og relevante tiltak som kan gjennomføres i en stressituasjon, uten at det medfører vesentlig negative konsekvenser for kunder, andre finansforetak eller økonomien for øvrig.

4.2.10 Compliance (Etterlevelse)

BN Bank har prosesser som sikrer etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Dette skjer gjennom:

- et tydelig verdigrunnlag og en etisk standard som er klart kommunisert og forstått
- et compliance- og sikkerhetsutvalg som fanger opp, kommuniserer og implementerer endringer i lover og forskrifter

Banken har etablert et complianceprogram som inkluderer:

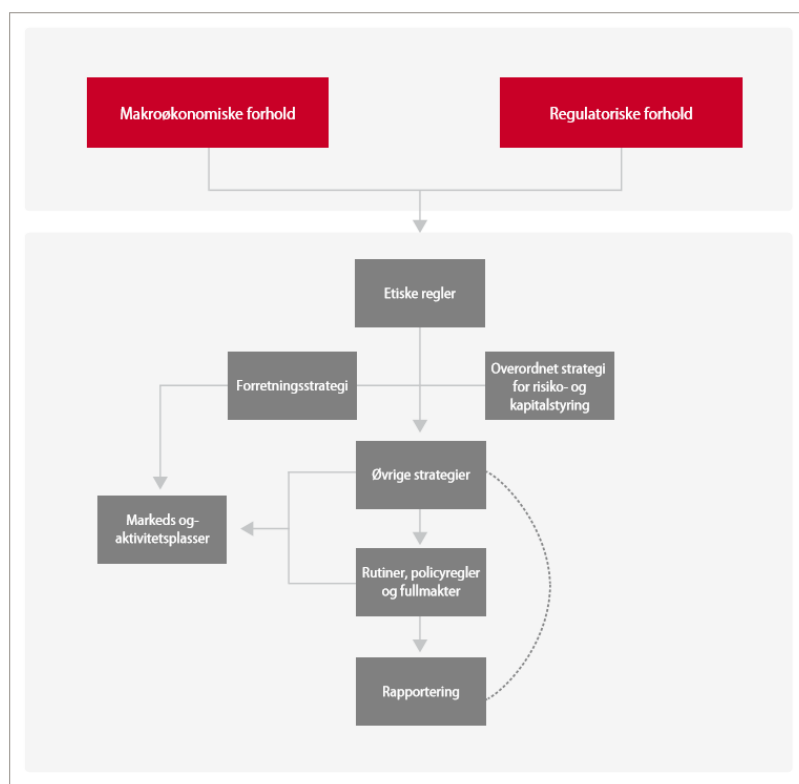
- Risikovurderinger
- Dokumenterte overvåknings- og kontrollaktiviteter
- Ledelsesrapportering, inkludert statusrapportering og hendelsesrapportering
- Rådgiving til ansatte og ledelse
- Opplæring
- Prosesser ved endringer i lover, interne retningslinjer eller tilsynsmyndigheters forventninger.

Complianceprogrammet er basert på risikovurderinger av compliancerisikoen og beskriver overvåknings- og kontrollaktiviteter. Den årlige complianceplanen som er godkjent av styret angir hvilke aktiviteter som planlegges utført i perioden.

5. Informasjon per risikogruppe

BN Bank eksponeres for en rekke ulike typer risikoer. Styring og måling av risiko gjennomføres i tråd med kravene/anbefalingene CRD IV forskriften og finanstilsynets metodikk for risikobasert tilsyn. Rammeverket for styring og kontroll av risikoene er illustrert i Figur 6 under.

Figur 6: Rammeverk for styring og kontroll

Etiske retningslinjer fungerer som en rettesnor for konsernets virksomhet ved å definere hvilke etiske krav vi stiller til oss selv og hvordan vi skal forholde oss til andre interessenter.

Strategi for risiko og kapitalstyring beskriver bankens totale risikoprofil og angir bankens risiko-evne, -vilje og -toleranse. Risikoprofilen er definert med en tidshorisont på 1 år, og med et konfidensintervall på 99,9 prosent som utgangspunkt. Beregningene bygger videre på de risikomodeller og modellforutsetninger som ligger til grunn for konsernets ICAAP. Videre er strategien et rammeverk for konsernets overordnede holdninger og prinsipper til risikostyring, og skal sikre at konsernet etablerer og vedlikeholder en hensiktsmessig risikostyringsprosess. Videre skal dokumentet sørge for at rammeverket tilfredsstillende eksterne krav og forventninger til god risikostyring. Dokumentet fastsettes av styret og revideres ved behov, minimum årlig.

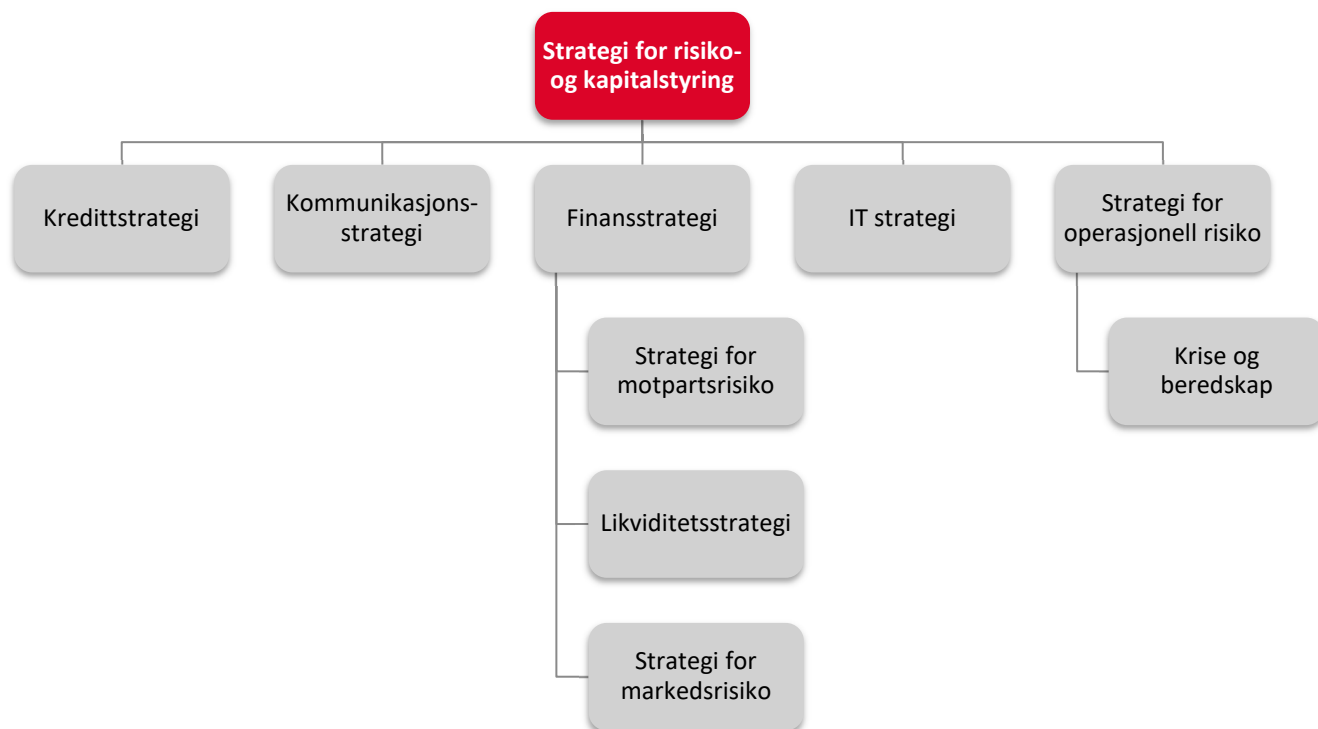
Øvrige strategier, rutiner, policyregler og fullmakter: Bankens overordnede strategidokument er strategi for risiko- og kapitalstyring. Operasjonaliseringen av denne strategien er formalisert gjennom egne strategidokumenter for de største risikoområdene som vist i figuren under. Den enkelte strategi vil bli omtalt i kapitlene under.

Policyregler og rutiner regulerer ulike forhold knyttet til den løpende driften av den enkelte risiko. Policyer og rutiner utarbeides av risikoeier og vedtas av administrerende direktør. Dokumentene revideres løpende.

Styret tildeler fullmakter til administrerende direktør, som delegerer fullmakter videre, samt fastsetter kredittkomiteens sammensetning. Alle fullmakter er personlige, og størrelsen på fullmaktene er regulert i forhold til volum og risiko. Fullmaktene gjennomgås og revideres minimum årlig.

Årlige markeds- og aktivitetsplaner: Banken har et sett av markeds- og aktivitetsplaner som beskriver aktivitetene som skal gjennomføres for å oppnå mål og rammer i vedtatte strategier.

Figur 7: Bankens strategier

5.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke evner å møte sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter.

Kredittrisikoen i utlånsporteføljen er en funksjon av to hendelser:

- Manglende betalingsevne eller betalingsvilje hos kunder eller motparter
- Verdi av den underliggende sikkerheten ikke er tilstrekkelig til å dekke selskapets krav ved eventuelt mislighold og påfølgende realisasjon av pantet.

5.1.1 Oppfølging av kredittrisiko/risikorapportering

Risikoeksponeringen innenfor kredittområdet følges opp gjennom overvåkning av porteføljens risikoprofil og utviklingen av denne ved hjelp av bankens IRB-system.

Avdeling for risikostyring og compliance følger opp risikoen i kredittporteføljen og rapporterer kvartalsvis til styret. I tillegg utarbeides månedlig risikorapport til bankens ledelse. Forretningsdivisjonene har ansvaret for å følge opp risikoen innenfor egen divisjon.

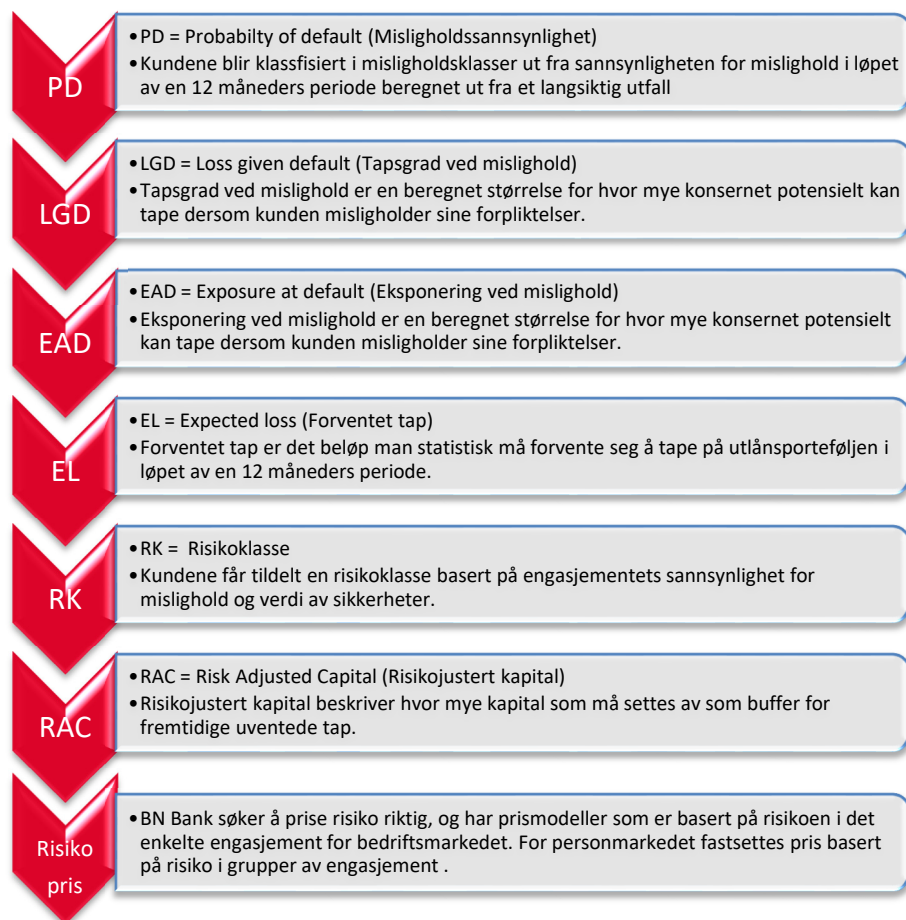
5.1.2 Kredittrisikomodeller

BN Bank benytter sammen med de øvrige bankene i SpareBank 1- alliansen, felles modeller for beregning av kredittrisiko på porteføljnivå og i innvilgelsesprosessen for massemarkedet med pantesikkerhet i boligeiendom. Modellen ble i 2. kvartal 2015 godkjent som grunnlag for regulatorisk rapportering (IRB).

For bedriftsmarkedet benyttes en modell med simulering av fremtidig kontantstrøm for beregning av kredittrisiko for både porteføljnivå og i innvilgelsesprosessen. Modellen ble i 2. kvartal 2014 godkjent som grunnlag for regulatorisk rapportering (IRB-A).

For både massemarked med pantesikkerhet i boligeiendom og bedriftsmarkedet benyttes samme grunnmodell for rapportering av kredittrisiko internt og regulatorisk, men det er noen ulikheter i nivå. Risikoklassifiseringssystemet er illustrert i figuren under.

Figur 8: Risikoklassifiseringssystemet

Misligholdssannsynlighet (PD):

Engasjementet blir klassifisert i PD-klasser ut fra sannsynligheten for at kunden misligholder forpliktelsene sine i løpet av en 12 måneders periode. Nivået skal reflektere sannsynligheten for mislighold gjennom en konjunktursyklus. Det benyttes ni PD-klasser (A-I) for personmarked og 10 PD-klasser (1-10) for bedriftsmarked for å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet. I tillegg benyttes en og to klasser for hhv BM og PM (11 og J/K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Som misligholdte lån regnes lån som ikke er betjent 90 dager etter terminforfall, engasjement med tapsavsetning, engasjementer hvor det er åpnet konkurs- eller gjeldsforhandling, engasjement hvor det er iverksatt rettslig inkasso i tillegg til andre forhold som gjør at det anses som usannsynlig at kunden vil komme til å møte sine finansielle forpliktelser overfor banken. PD-modellen valideres minimum årlig mot observert mislighold.

For massemarked reklassifiseres engasjementene hver måned og for bedriftsmarkedet reklassifiseres engasjementene minimum årlig.

Tabell 3: oppbygging av PD-modellen

Engasjements-kategori	Forklaringsvariabler	Metode	Historikk og kalibrering
Massemarked med pant i boligeiendom	Ligningsinformasjon Likviditet og gjeld Betalingshistorikk og annen adferdsinformasjon Alder	Scorekortmodell basert på regresjonsanalyse hvor historiske observasjoner benyttes til å predikere sannsynlighet for mislighold.	Datagrunnlag for estimering > 10 år (felles grunnlag for bankene i SpareBank 1 alliansen) For kalibrering av nivå tas det utgangspunkt i siste 7 års interne historikk i tillegg til å inkludere antatt misligholdsrate i en kraftig lavkonjunktur.
Øvrig massemarked	Ligningsinformasjon Likviditet og gjeld Betalingshistorikk og annen adferdsinformasjon Alder	Scorekortmodell basert på regresjonsanalyse hvor historiske observasjoner benyttes til å predikere sannsynlighet for mislighold.	For øvrig massemarked anvendes standardmetode for fastsettelse av beregningsgrunnlag. Øvrig massemarked utgjør en uvesentlig andel av samlet portefølje.
Foretak	Næringseiendom og prosjektfinansiering - Institusjoner og stater - Borettslag og sameier Foreninger, lag og organisasjoner	Simulering av fremtidig kontantstrøm med ulike forutsetninger knyttet til makrostørrelser og engasjementsspesifikk informasjon Som over og dummyscore	Makrostørrelser er estimert basert på historiske sammenhenger og ekspertkunnskap. Kalibrering baseres på siste 7 års interne historikk i tillegg til å inkludere misligholdsrate fra en kraftig lavkonjunktur.

Tapsgrad ved mislighold (LGD):

Engasjement blir klassifisert i LGD-klasser ut fra estimert tapsgrad. Tapsgrad er basert på forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, tilfriskningsgrad på usikret del av lånene samt direkte kostnader ved inndrivelse. Regulatorisk skal nivået på LGD reflektere tapsgraden i et nedgangsscenario. LGD-modellen og dens komponenter valideres årlig mot observerte verdier fra gjennomførte realisasjoner.

For massemarked reklassifiseres engasjementene hver måned og for bedriftsmarkedet reklassifiseres engasjementene minimum årlig.

Tabell 4: Oppbygging av LGD-modellene

Engasjements-kategori	Forklaringsvariabler	Metode	Historikk og kalibrering
Massemarked med pant i boligeiendom	Sikkerheter	Banken benytter en strukturell/definisjonsmodell som estimerer LGD basert	Datagrunnlag for estimering > 10 år (felles grunnlag for bankene i SpareBank 1 alliansen)

		på delmodeller. Sikkerheter er den dominerende forklaringsvariabelen	LGD kalibreres gjennom parameterverdier i modellen. Det er regulatorisk minimumsnivå på 20 prosent for LGD for samlet boliglånsportefølje.
Øvrig massemarked	Sikkerheter	Banken benytter en strukturell/definisjonsmodell som estimerer LGD basert på delmodeller.	For øvrig massemarked anvendes standardmetode for fastsettelse av beregningsgrunnlag. Øvrig massemarked utgjør en uvesentlig andel av samlet portefølje.
Foretak	Næringseiendom og prosjektfinansiering	Simulering av fremtidig kontantstrøm med ulike forutsetninger knyttet til makrostrørrelser og engasjementsspesifikk informasjon. LGD fastsettes basert på nåverdien av den fremtidige kontantstrømmen som sikkerhetene genererer.	Kalibrering basert på intern historikk samt tilnærminger basert på makrostrørrelser for vurdering av nedgangsverdier. Det er et regulatorisk minimumsnivå for LGD for samlet foretaksportefølje på 25 prosent.
	- Institusjoner og stater	Som over og dummyscore	
	- Borettslag og sameier		
	Foreninger, lag og organisasjoner		

Eksponering ved mislighold (EAD): EAD er en beregnet størrelse på eksponeringen ved et fremtidig tidspunkt for mislighold. For trekkrettigheter benyttes en konverteringsfaktor (KF) for å anslå hvor mye av nåværende ubenyttet ramme som vil være trukket opp ved et fremtidig tidspunkt for mislighold. For garantier benyttes KF til å estimere hvor mye av avgitte garantier som vil bli gjort gjeldende.

BN Bank benytter KF lik 1 for alle engasjement som behandles etter IRB-metode. For engasjement som behandles etter STD-metode benyttes KF fra CRD IV-forskriften/CRR.

Forventet tap (EL): Forventet tap på de ulike porteføljene utledes fra PD, LGD og EAD. Forventet tap på utlån uttrykker en forventning om størrelsen på årlige gjennomsnittlige tap. Ettersom PD representerer nivået gjennom en konjunktursyklus og LGD er et nedgangsestimat er EL en hybrid av dette. I en normalkonjunktur er derfor tapene i gjennomsnitt lavere enn estimert EL.

Risikoklasse: Basert på engasjementets PD-klasse og LGD-klasse klassifiseres engasjementet i en risikoklasse.

Risikojustert kapital (RAC): Beskriver hvor mye kapital konsernet innenfor et gitt konfidensnivå mener å trenge for å dekke den faktiske risiko konsernet har påtatt seg. Styret har vedtatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap med en tidshorisont på 1 år.

Risikopris: BN Bank har etablert prismodeller basert på risikoklassifisering. Dette innebærer at engasjementer med høy risiko prises høyere enn engasjementer med lav risiko. For bedriftsmarkedsengasjement er det individuell prising mens det i personmarkedet er prising basert på risikogruppe.

Tabellen nedenfor viser hvilke modeller som benyttes som grunnlag for beregning av regulatorisk kapital.

Tabell 5: Modeller benyttet til regulatorisk rapportering

Engasjements-kategori	Kundesegment	PD-modell	EAD-modell	LGD-modell	Modell for beregning av regulatorisk kapital
Massemarked med pant i boligeiendom	Personkunder og personlig næringsdrivende registrert med personnummer	PM - Bolig	EAD PM	LGD - PM	IRB
Øvrig massemarked	Personkunder og personlig næringsdrivende registrert med personnummer	PM - Øvrig	EAD PM	LGD - PM	STD
Foretak	Næringseiendom og prosjektfinansiering	BM - kontantstrøm	EAD BM	BM - kontantstrøm	IRB
	- Institusjoner og stater	BM - kontantstrøm og dummyscore		BM - kontantstrøm og dummyscore	STD
	- Borettslag og sameier				
	Foreninger, lag og organisasjoner				

5.1.3 Validering av risikomodellene

Minimum årlig gjennomføres det validering av IRB-systemet og kredittrisikomodellene. Formålet med valideringen er å sikre at:

- IRB-systemet er tilpasset porteføljene det anvendes på
- Forutsetningene som IRB-systemet bygger på er rimelige
- IRB-systemet måler det som det er ment å skulle måle
- IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen, og at det utgjør en sentral del av bankens risikostyring og beslutningstaking

Valideringen kan deles inn i to hovedområder:

1. Kvantitativ validering: Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimer for misligholdssannsynlighet (PD), eksponering ved mislighold (EAD) og tapsgrad ved mislighold (LGD) holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere engasjementene etter risiko (diskrimineringsevne) og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellenes estimer.
2. Kvalitativ validering: Den kvantitative valideringen suppleres også med mer kvalitative vurderinger. Bruk av kvalitative målemetoder sikrer en fullstendig validering av alle prosesser, kontrollmekanismer og rutiner i IRB-systemet, samt at den bidrar med verdifulle innspill i forhold til videreutvikling av dagens modeller. Den kvalitative valideringen gir også utfyllende informasjon i tilfeller der tilfanget av statistiske data er begrenset. Gjennomgangen skal kunne påvise at IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen og at det utgjør en sentral del av bankens risikostyring og beslutningstaking, dvs. at kravet om anvendelse er oppfylt. Gjennomgangen skal også sikre at BN Bank oppfyller etterlevelse av Kapitalkravforskriften.

Den kvantitative valideringen består av følgende analyser:

1. **Analyse av datakvalitet.** Det foretas en vurdering av om dataene valideringen bygger på er av tilfredsstillende kvalitet.
2. **Analyse av modellenes diskriminerende egenskaper (rangering).** Analysen skal vise i hvor stor grad modellen klarer å rangere kundene.
3. **Analyse av stabiliteten i estimatene (migreringsanalyse).** Analysene skal vise om estimatene er stabile over tid.
4. **Analyse av modellenes treffsikkerhet på nivå.** Analysen skal vise om modellene treffer på langsiktig nivå over tid når det tas hensyn til nødvendige buffere for usikkerhet.
5. **Analyse av om modellen bør kalibreres.** Det foretas en vurdering av om modellen og metode for beregning av sikkerhetsmargin bør justeres.

Valideringen gjennomføres av avdeling for risikostyring og compliance. BN Bank har en egen valideringskomite bestående av ledergruppen og kredittsjef BM som går gjennom valideringsresultatene og innstiller eventuelle justeringer til styret som har endelig beslutningsfullmakt.

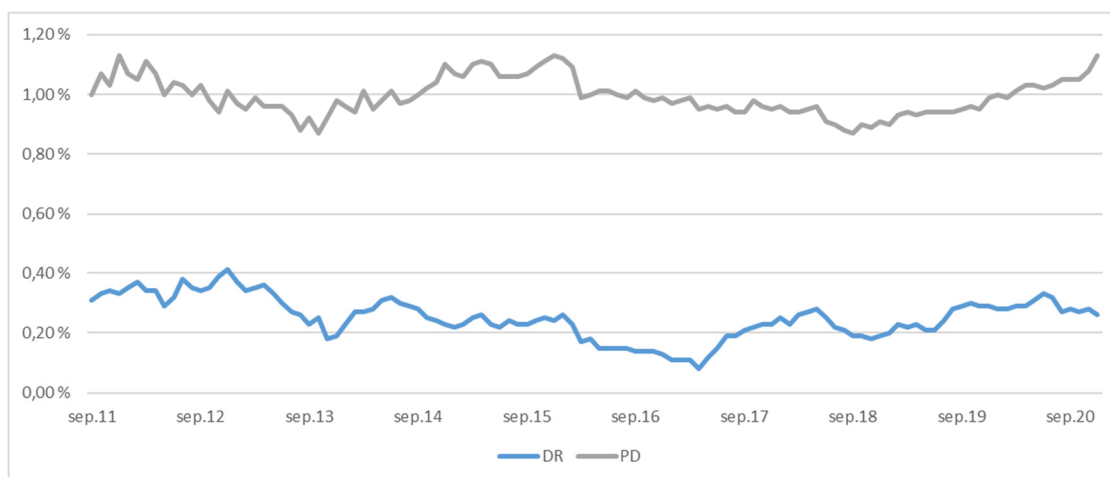
Internrevisjonen gjennomfører revisjoner for å sikre at IRB-systemet brukes og etterleves i henhold til gjeldende regelverk og vilkårene i IRB-godkjenningen. Internrevisor skal regelmessig og minst årlig revidere systemet og bruken av det.

5.1.3.1 Sammenligning av risikoparametre med faktisk utfall

I dette avsnittet presenteres et utdrag av valideringsresultatene for bankens IRB-portefølje. Mer detaljert informasjon vil bli presentert i faktabok som er publisert på bankens hjemmeside.

PD-modeller: Estimert misligholdssannsynlighet (PD) skal forutsi langsiktig utfall gjennom en full tapssyklus. Dette betyr at misligholdsestimatene skal være relativt stabile over tid, også gjennom en konjunktursyklus. Figuren under viser gjennomsnittlig estimert misligholdssannsynlighet (PD) for boliglånsporteføljen sammenlignet med faktisk mislighold fra 2011-2020.

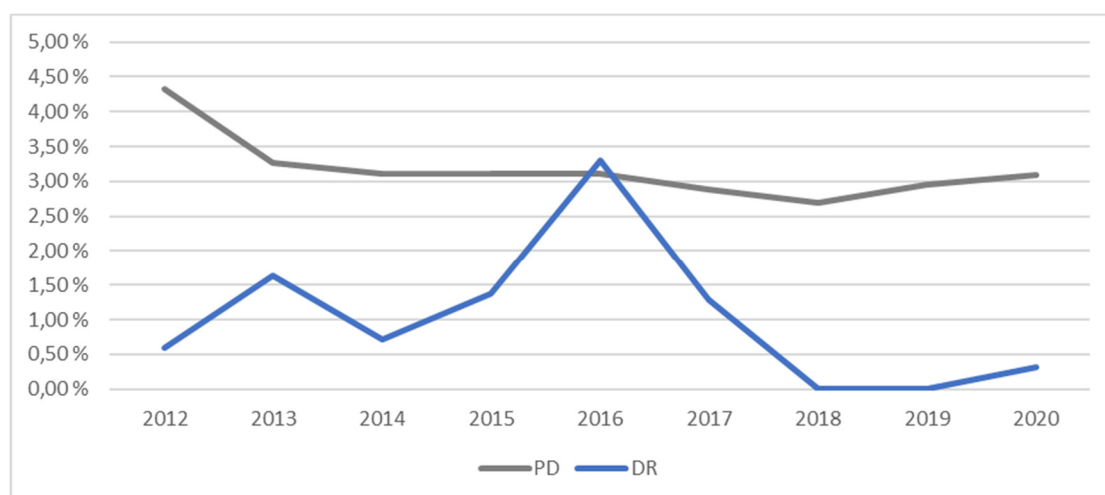
Figur 9: Sammenligning av uvektet PD og faktisk DR for boliglån

Faktisk mislighold (DR) er vesentlig lavere estimert mislighold (PD) i hele perioden.

Figuren under viser tilsvarende estimat målt mot faktisk mislighold for bedriftsmarkedsporteføljen.

Figur 10: Sammenligning av uvektet PD og faktisk DR for bedriftsmarkedet

I forbindelse med avviklingen av deler av bedriftsmarkedsporteføljen i 2015 og 2016 oppstod det mislighold i forbindelse med innfrielse som for enkelte engasjement ble noe utsatt i forhold til opprinnelig plan. Dette er forklaringen til det økte misligholdsnivået i 2015/2016. I 2018 og 2019 var det ingen nye mislighold i porteføljen. I 2020 var det ett nytt mislighold. Det har over tid vært en solid buffer mellom misligholdsestimat og faktisk mislighold også for bedriftsmarkedsporteføljen.

5.1.4 Porteføljeinformasjon

Informasjon om bankens kredittrisiko omfatter beskrivelse av utlånsportefølje, tapsutsatte eller misligholdte engasjementer samt øvrig relevant informasjon knyttet til kredittrisiko. Porteføljesystemet inneholder informasjon om risikoen på både aggregert og detaljert nivå. Dette gjør det mulig å overvåke og styre risikoutviklingen i porteføljen på en effektiv måte.

Bankens finansiering innenfor bedriftsmarked er konsentrert geografisk i det sentrale østlandsområdet. I tabellen under vises en fordeling av BN Banks portefølje fordelt på geografiske områder. Merk at tabellen ikke inkluderer engasjement overført til SpareBank 1 Boligkreditt.

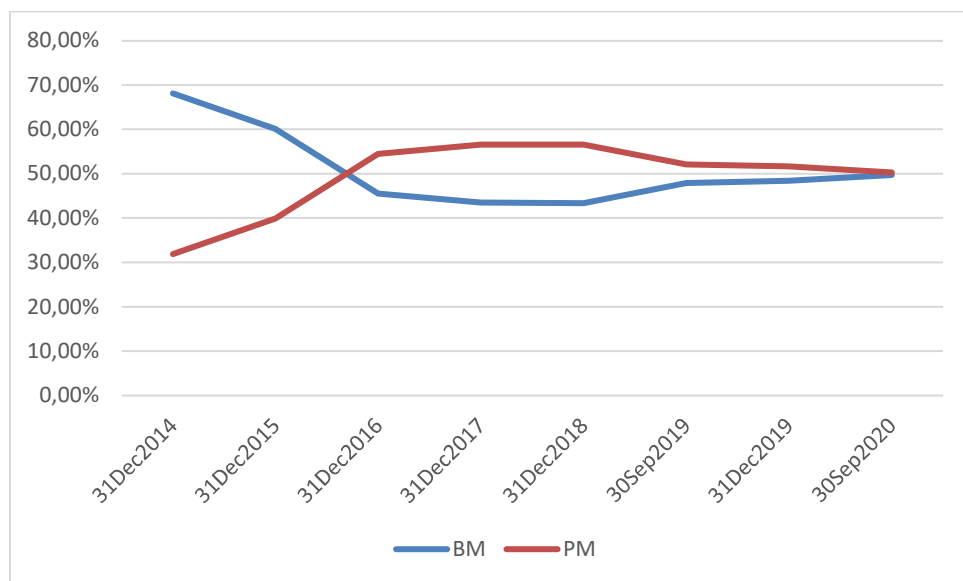
Tabell 6: Engasjementsbeløp fordelt på geografiske områder (ref. note 5 i årsregnskapet)

Millioner kroner	2020	2019
Oslo	16 923	14 430
Sør-/Østlandet for øvrig	8 462	7 771
Vestlandet	1 024	1 252
Trøndelag	1 289	1 576
Nord-Norge	259	283
Utland	274	297
Utlån	28 231	25 609

Både innenfor personmarked og bedriftsmarked er porteføljen i hovedsak rettet mot eiendom. Eksponeringen er omtrent 50/50 bedriftsmarked/personmarked som illustrert i figuren under. Bedriftsmarkedsporteføljen preges av næringsseiendom med langsiktige leiekontrakter og finansielt solide leietagere. Byggelån utgjør 13,8 prosent av forvaltet (inklusive engasjement overført til SpareBank 1 Næringskreditt) bedriftsmarkedsportefølje og 17,6 prosent av konsernets bedriftsmarkedsportefølje. Porteføljen er solid og har historisk påført banken lite tap.

Bankens eksponering innenfor personmarked er godt sikret med boligobjekter i velfungerende markeder. Banken innvilger ikke engasjement med belåningsgrad over 85 prosent og gjennomsnitt belåningsgrad i porteføljen er ca. 54 prosent. I tillegg til pantesikrede engasjement har banken en restportefølje av usikrede kreditter på 47 mNOK.

Figur 11: Porteføljesammensetning, EAD

For tap og nedskrivninger knyttet til bankens utlånsportefølje vises til note 5 og note 10 i årsregnskapet. For sammenligning av estimerte tap mot observerte tap vises til faktabok.

5.1.5 Sikkerheter

BN Bank tar hensyn til hovedtyper av sikkerheter som vist i tabellen under.

Tabell 7: Hovedtyper av sikkerheter

Sikkerhetstype	PM	BM
Fast eiendom	X	X
Eiendom på festet grunn	X	X
Andel i borettslag	X	X
Boligaksjer m/tilknyttet leierett	X	X
Kausjoner	X	X
Bankinnskudd		X
Kundefordringer		X
Aksjer		X
Driftstilbehør		X

Det er i hovedsak pant i fast eiendom som benyttes som hovedsikkerhet, men de andre sikkerhetstypene kan brukes som tilleggssikkerhet. Et eksempel for en foretakskunde er at banken har pant i fast eiendom i kombinasjon med pant i aksjene i eiendomsselskapet.

For personmarkedsporteføljen fastsettes markedsverdien for fast eiendom enten ved å benytte:

1. omsetningsverdi ved kjøp i det åpne markedet,
2. takst og verdivurdering fra eiendomsmegler

I tillegg skal verdien beregnes og dokumenteres ved bruk av eiendomsverdi.no. Eiendomsverdi er et informasjons- og analyseverktøy som gir tilgang til estimert markedsverdi for eiendommer i Norge.

Alle lån kontrolleres opp mot sikkerhetsstillelse ved innvilgelse av fullmaktshaver, og i tillegg foretas en kvartalsvis stikkprøvekontroll av alle bevilgede lån i perioden.

For bedriftsmarkedsporteføljen fastsettes markedsverdien av næringseiendom ved hjelp av ulike metoder og kilder.

Metoder:

- Forretningsverdimetoden
- Nåverdimetoden
- Substansverdimetoden
- Andre metoder for prosjekt/tomte- og byggelånsfinansiering.

Kilder:

- Kjøpesum
- Eksterne verdivurderinger, takster
- Markedsrapporter for eiendoms/næringseiendomsmarkedet

En nylig fastsatt kjøpesum (ekskl. omkostninger) er normalt det beste grunnlaget for verdivurdering, forutsatt at eiendommen er omsatt i et likvid eiendomsmarked mellom uavhengige parter.

Uavhengig av ovennevnte kilder skal BN Bank ha en uavhengig og selvstendig oppfatning og vurdering av eiendomsverdiene knyttet til bankens finansiering. Banken har retningslinjer som sikrer korrekt etablering av sikkerheter samt jevnlig oppdatering av sikkerhetsverdiene hvor det kreves at sikkerhetsverdien dokumenteres.

5.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for resultatendringer som følge av endringer i markedspriser. BN Bank har ingen egen aksjeportefølje, og bankens markedsrisiko oppstår kun som følge av renterisiko, spreadrisiko og valutarisiko. Renterisiko er bankens eksponering for at en endring i rentenivået skal føre til en endring i bankens resultat. Spreadrisiko defineres som risikoen for endringer i markedsverdi for bankens portefølje av obligasjoner og sertifikater, som følge av generelle endringer i spread i markedet. Valutarisiko defineres som den samlede inntjeningsmessige risiko banken har dersom valutakursene endres.

BN Bank har ingen handelsportefølje, så det beregnes ikke markedsrisiko under Pilar 1.

5.2.1 Styring og kontroll

Strategi for markedsrisiko er en del av bankens overordnede finansstrategier. Dette dokumentet er ledende for styring av markedsrisiko. Strategien definerer tallfestede rammer for både rente- og valutaeksponering og verdipapirer.

Markedsrisikoen styres, måles og overvåkes løpende med bakgrunn i rammer vedtatt av styret. Valutaeksponeringen overvåkes daglig av Finansavdelingen som fortløpende gjennomfører tiltak for å utligne valutarisikoen, og renterisikoen følges opp på tilsvarende måte ukentlig. Valutaeksponeringen, Spreadrisikoen og renterisikoen kontrolleres månedlig av avdeling for risikostyring og compliance for en uavhengig kontroll opp mot rammer og måltall.

5.2.2 Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldsposter har ulik gjestående rentebindingstid. Formålet med styring av renterisiko er å sikre at konsernet til enhver tid har en kjent renterisikoeksponering og at denne er i samsvar med risikoprofil og gjeldende rammer.

Bankens rammer for renterisiko er angitt i tabellen nedenfor. Konsernets rammer definerer maksimalt tap ved renteendring på to prosentpoeng.

Tabell 8: Rammer innfor de ulike løpetidsbåndene ved skift på to prosentpoeng

Løpetidsbånd	Ramme
0-3 mnd.	35 MNOK
3-6 mnd.	20 MNOK
6-12 mnd.	20 MNOK
1-2 år	15 MNOK
2-5 år	15 MNOK
5 år eller mer	5 MNOK
Samlet	35 MNOK

Tabellen nedenfor viser total renterisiko ved utgangen av 2020 og 2019.

Tabell 9: Resultateffekt ved et parallellskift i rentekurven på ett prosentpoeng

Rentekurverisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, ved 1 %-poeng endring	
	2020	2019
Løpetid		
0-3 mnd	7,4	8,7
3-6 mnd	-0,3	-0,9
6-12 mnd	3,4	3,3
1-2 år	0,6	-1,3
2-5 år	-5,6	-5,4
> 5 år	-2	-1,7
Total renterisiko, effekt på resultat før skatt	3,5	2,7

5.2.3 Valutarisiko

Valutarisiko måles ut fra samlet brutto- og nettoposisjon i valuta og nettoposisjon i ulike valutasorter. Det er etablert rammer for brutto og netto posisjonering i valuta, samt ramme for plassering i enkeltvaluta. Rammen for total valutaposisjon er satt til 8 millioner. Det er i tillegg rammer for posisjon innenfor den enkelte valuta som vist i tabellen nedenfor.

Tabell 10: Rammer valutarisiko

Valuta	Ramme
EUR, USD, SEK, CHF, JPY	6 MNOK
DKK, GBP	4 MNOK
THB, PLN	1 MNOK
Total posisjonsramme alle valuta	8 MNOK

Tabellen nedenfor viser valutaposisjon ved utgangen av 2020 og 2019.

Tabell 11: Netto valutaposisjon

Valutaposisjon 31.12.2020

Millioner kroner	USD	EUR	SEK	DKK	CHF	GBP	Øvrige	Samlet
Netto posisjon (absoluttverdi)	0,17	1,86	0,7	0,04	0,02	0,05	0,2	3,03

Valutaposisjon 31.12.2019

Millioner kroner	USD	EUR	SEK	DKK	CHF	GBP	Øvrige	Samlet
Netto posisjon (absoluttverdi)	0,83	0,15	0,08	0,11	0,4	0,06	0,5	2,14

Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser - partiell analyse

Millioner kroner	Effekt egenkapital	
	2020	2019
Valutakurser +/- 10 % ¹	0,3	0,2

¹ Beregnet på absoluttposisjon per 31.12.2020 og 31.12.2019.

5.2.4 Spreadrisiko

Spreadrisiko defineres som risikoen for endringer i markedsverdi for bankens portefølje av obligasjoner og sertifikater, som følge av generelle endringer i spread i markedet. BN Bank har ikke eiendeler med tanke på videresalg eller kortsiktige investeringer for å dra fordel av pris eller rentevariasjoner, og har således bare en bankportefølje.

5.2.5 Overvåking og rapportering

Avdeling for risikostyring gjennomfører uavhengig rapportering av de ulike elementene innenfor markedsrisiko til styret i kvartalsvis risikorapportering. Bankens ledelse får månedlige risikorapporter.

5.3 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

BN Bank definerer operasjonell risiko som «risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser».

Risikoen kan inndeles etter tre underliggende forhold:

- Menneskelige faktorer
 - Tap eller risiko som følge av utilsiktede handlinger, kvalitetssvikt, manglende oppfyllelse av en forpliktelse overfor bestemte kunder eller brudd på rutiner/retningslinjer i kundeprosesser.
 - Tap eller risiko som følge av hendelser som er i strid med lovgivning, forskrifter og avtaler om arbeidsmiljø.
 - Tap eller risiko som følge av handlinger, begått av ansatte, med sikte på uberettiget å tilegne seg midler eller omgå lovgivning eller virksomhetens mål.
- System/tekniske faktorer
 - Tap eller risiko som følge av driftsavbrudd eller systemfeil.
- Eksterne faktorer
 - Tap eller risiko som følge av handlinger, begått av tredjepart, i den hensikt å bedra, uberettiget tilegne seg midler, eller omgå lovgivningen.

Operasjonell risiko omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko.

Mens bankene bevisst tar markeds- og kredittrisiko, er operasjonell risiko en risikotype man i størst mulig grad søker å unngå.

Beregning av minstekrav for ansvarlig kapital for operasjonell risiko er basert på basismetoden.

5.3.1 Styring og kontroll

BN Bank har en klar strategi om å være kostnadseffektiv, ha lav risiko og være enkel og forutsigbar. Som en konsekvens er det et mål for BN Bank å ha en så effektiv styring av operasjonell risiko, at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

Risikokultur vurderes å være en viktig faktor for den operasjonelle risikoen i banken. En god risikokultur på alle nivå vurderes å være grunnmuren for rammeverket i banken. Gjennom det strukturerte arbeidet med verdier og holdninger tilstrebes organisatorisk læring og videreutvikling av en god risikokultur i banken. Banken tilstreber en økt åpenhet for feil hvor alle ansatte forstår viktigheten av at avvik blir registrert for læring, for derigjennom utnytte den kollektive kunnskapen til forbedringer og nyskaping.

5.3.2 Godtgjørelsesordninger

BN Banks godtgjørelsesordning er tilpasset de regler som er angitt i forskrift for finansforetak og finanskonsern av 9.12.2016 kapittel 15. Formålet med forskriften er å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, og bidra til å unngå interessekonflikter. For nærmere informasjon om bankens godtgjørelse til ledende ansatte vises til note 35 i årsrapport for 2020.

5.3.3 Database for registrering av uønskede hendelser

BN Bank har etablert en egen database for registrering og oppfølging av uønskede hendelser. Databasen har vært i bruk i banken fra høsten 2010. I databasen for operasjonell risiko registreres uønskede hendelser og nesten-hendelser som kan og/eller vil medføre økonomisk tap, tap av omdømme eller andre uønskede effekter.

5.3.4 Årlig lederbekreftelse

Alle ledere av forretnings- og støttefunksjoner har ansvar for den daglige risikostyringen, samt for å sikre at det foreligger en god internkontroll innenfor sitt ansvarsområde. Alle ledere skal rapportere status og utvikling i årlig lederbekreftelse. Lederbekreftelsene skal gi administrerende direktør og styret informasjon om risikostyringen er forsvarlig ivarettatt, herunder at rutiner, retningslinjer og lover/regler følges. Lederbekreftelsen er en viktig del av konsernets systematiske arbeid med kvalitet. Arbeidet med lederbekreftelsen koordineres av avdeling for risikostyring.

5.3.5 Oppfølging av eksterne rapporter

Rapporter fra intern-, eksterntrevisor og tilsynsmyndigheter følges opp av risikoeier. Tiltak følges opp gjennom oppsatte handlingsplaner/tiltaksplaner. Avdekkede forbedringsområder for øvrig, herunder forbedringsområder som avdekkes i den årlige lederbekreftelsen, registreres og følges opp mot risikoeier via bankens handlingsplaner hos avdeling Risikostyring og compliance.

5.4 Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg juridiske eller regulatoriske sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av regelverket som regulerer virksomheten.

5.4.1 Styring og kontroll

Med bakgrunn i strategi for risiko- og kapitalstyring er det egne retningslinjer for compliance. Retningslinjene skal sikre

- en effektiv prosess for å fange opp, kommunisere og implementere endringer i lover/forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer

- en effektiv prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av lovene/forskriftene, bransjestandardene og de interne retningslinjene

Det er i banken et Compliance og sikkerhetsutvalg som skal påse at relevansen av nye og endrede lover, forskrifter og rundskriv blir vurdert av organisasjonen. Utvalget skal deretter påse at relevante lover, regler etc. blir implementert. Utvalget har møter minimum 6 ganger i året. Det rapporteres til ledergruppen etter hvert møte og til styret kvartalsvis.

Banken deltar også i diverse fora i regi av SpareBank 1 Alliansen der endring i lover og forskrifter er tema.

I tillegg gjøres en vurdering av etterlevelse gjennom den årlige lederbekreftelsen, samt at internrevisor vurderer etterlevelse i forbindelse med ulike internrevisjonsprosjekter.

5.5 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for å ikke oppfylle forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Bankens avkastning og nivået på bankens kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å til enhver tid kunne tiltrekke seg nødvendig finansiering.

5.5.1 Kvantitative likviditetskrav

I tillegg til å tilfredsstille de til enhver tid gjeldende regulatoriske krav har banken fastsatt et internt mål om å ha tilstrekkelig likviditet og reserver til å overleve i 12 måneder hvis fremmedkapitalmarkedet er helt stengt for banken.

LCR

Som følge av CRD IV/CRR følger det krav om at alle finansforetak skal ha tilstrekkelig likviditetsbuffer til å tåle begrenset tilgang på markedsfinansiering. Dette kravet innebærer at banken til enhver tid må ha tilstrekkelige likvider til å kunne dekke en netto likviditetsutgang 30 dager fram i tid uten ekstern tilgang på finansiering.

Det regulatoriske kravet for LCR er 100 prosent, men BN Bank har et internt målkrav om minimum 110 prosent.

Ved utgangen av 4.kvartal 2020 var LCR beregnet til 150 %. Utviklingen i nøkkeltallet er illustrert i figuren under.

NSFR

I etterkant av finanskrisen har fokus i større grad rettet seg mot løpetiden på bankens finansiering. Gjennom etablering av dette nøkkeltallet skal en sikre at bankens eiendelsside i balansen er tilstrekkelig langsiktig og stabilt finansiert, i dette tilfellet definert som finansiert med løpetider over ett år.

Bankens interne målkrav til NSFR er 110 prosent. Ved utgangen av 4.kvartal 2020 var NSFR beregnet til 153 %.

5.5.2 Styring og kontroll

Styring av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i likviditetsstrategi, som bl.a. definerer rammer for likviditetsrisiko, beredskapsplaner, måling og overvåking og rapportering. Strategi for likviditetsrisiko vedtas av styret og revideres årlig. I tilknytning til denne strategien er det etablert egen beredskapsplan for håndtering av urolige likviditetssituasjoner. Beredskapsplan likviditet regulerer organisering og prosedyrer ved en krisesituasjon.

Finansavdelingen har ansvaret for den daglige løpende likviditetsstyringen herunder utarbeidelse av likviditetsprognoser, mens løpende overvåking og rapportering til styret og ledelsen gjennomføres av avdeling for risikostyring og compliance.

5.6 Eierrisiko

Eierrisiko er risikoen for å bli påført et negativt resultat fra eierposter i strategisk eide selskaper, eller at banken må bidra med ny egenkapital eller likviditet i strategisk eide selskaper, enten dette skyldes kraftig vekst eller for å sikre videre drift som følge av underskudd.

Eierrisiko vurderes i tilknytning til selskaper hvor BN Bank har vesentlig eierandel og/eller vesentlig innflytelse.

Følgende selskap inngår i beregningen av eierrisiko:

- SpareBank 1 Boligkreditt AS (6,97 % eierandel). Kredittforetak, utsteder av OMF (boliglån)
- SpareBank 1 Kreditt (1,5 % eierandel). Kredittkortselskap
- SpareBank 1 Betaling AS (0,45 % eierandel)

Eierandeler i finansiell sektor er fra og med 2018 forholdsmessig konsolidert i beregningen av krav til ansvarlig kapital.

5.6.1 Styring og kontroll

BN Bank utøver sin eierstyring gjennom de formelle styringsorganer som er etablert i ovennevnte selskaper.

Vesentlige saker diskuteres i BN Banks styre og ledelse før bankens syn fastsettes. For øvrig orienteres styret og ledelse løpende om vesentlige saksforhold i de ulike organer.

SpareBank1 Boligkreditt eies av bankene i SpareBank1-alliansen og BN Bank. Eierandelene bestemmes av mengden overførte engasjement. Bankens CFO er observatør i styret.

Styring og kontroll av bankens eksponering i SpareBank 1 Kreditt blir ivaretatt gjennom regelmessig rapportering.

5.7 Strategisk risiko

Strategisk risiko er risiko for uventede tap eller sviktende inntjening på grunn av feilslåtte strategiske satsninger, herunder vekstambisjoner, inntreden i nye markeder og/eller oppkjøp. Risiko for tap knyttet til manglende tilpasning til forretningsmessige rammebetingelser inkluderes også i strategisk risiko.

5.7.1 Styring og kontroll

Banken gjennomfører årlig en revisjon av strategien. Dette innebærer en gjennomgang og risikoanalyse knyttet til endringer i rammebetingelser, herunder konkurransesituasjonen, krav fra offentlige myndigheter, endring i kundeadferd og krav til kompetanse og organisering. Analysen sees opp mot muligheter for banken til å nå strategiske mål.

Bankens ledergruppe følger månedlig opp resultat- og balanse mål knyttet opp mot strategien, og dette blir også presentert for bankens styre. De strategiske måltallene/rammene er fastsatt av bankens styre og revideres minimum årlig. Det jobbes også tett med bankens mellomledere for å tydelig forankre den vedtatte strategien. Dette er med på å styrke eierskapet og viljen/evnen til å jobbe mot de strategiske målene.

Ved endring i prosesser og innføring av nye produkter er det stor involvering av bankens ressurspersoner gjennom Compliance- og sikkerhetsutvalget som sikrer bredde i vurderingene som gjøres. Det er etablert et rammeverk som skal sikre at beslutningstaker blir forelagt risiko- og kontrollanalyser, og gjennomførte vurderinger av hvilke konsekvenser av vurderinger som er foretatt. Det er også retningslinjer for hva som kan besluttes av det enkelte forretningsområdet, hva som kan besluttes av bankens ledergruppe og hva som må til behandling i styret.

BN Bank er på enkelte områder en konkurrent til eierbankene, men det er også et godt faglig samarbeid på tvers av bankene, også knyttet til regulatoriske rammebetingelser. I tillegg deltar vi løpende på aktuelle faglige seminarer. Dette bidrar til styrket faglig kompetanse og mindre risiko for feilvurderinger knyttet til regulatoriske rammebetingelser.

5.8 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risikoen knyttet til uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen, kundeadferd eller myndighetenes reguleringer. Banken er avhengig av marginer, både innskudds- og utlånsiden og balansen mellom disse er viktig for stabilt inntektsgrunnlag. Videre påvirkes resultatet i BN Bank i hovedsak av kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

5.8.1 Styring og kontroll

Banken arbeider stadig med å utvikle et godt diversifisert inntektsgrunnlag, slik at en eventuell svikt innenfor enkelte produktgrupper eller kundesegmenter ikke skal få vesentlige konsekvenser over tid. God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere eksponeringen mot forretningsrisiko. Det innebærer at BN Bank foretar tilpasninger i forretningsmodellen for å kompensere for eventuelt inntektsbortfall, enten dette er gjennom å finne andre inntektsområder, eller gjennom å tilpasse kostnader til den nye forretningsmodellen. Volatiliteten i resultatet følges løpende opp gjennom måling av aktivitetsnivå og analyser av økonomiske resultater på divisjonsnivå og på morbank/konsernnivå for å identifisere avvik fra plan. Styringen av denne risikoen vurderes å være tilfredsstillende, herunder også i framoverskuende perspektiv.

Banken følger opp den forretningsmessige risikoen gjennom den løpende økonomiske rapporteringen. Rapporteringen skal bidra til at inntektssvikt eller kostnadsøkninger ikke får vesentlige konsekvenser for konsernets resultat, noe som stiller krav til både rapporteringshyppighet og omfang. For å bedre rapporteringskvaliteten har banken tatt i bruk fullkostfordelt internregnskap. Et helhetlig rapporterings- og oppfølgingssystem hvor alle konsernets virksomhetsområder omfattes.

Risikojustert avkastning er et sentralt resultatmål. Månedlig rapporteres det i den interne rapporteringen for risikojustert avkastning pr forretningsområde.

5.9 ESG-risiko

Bærekraftsrisiko (ESG-risiko) deles i følgende kategorier:

- Risikoen for tap som følge av at endringer i natur-, klimaog eller miljøforhold (E) har direkte eller indirekte negativ effekt for banken.
- Risikoen for tap som følge av manglende etterlevelse av regulatoriske krav eller markedets forventninger knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og god forretningsskikk (S).
- Risikoen for tap som følge av manglende etterlevelse av regulatoriske krav eller markedets forventninger knyttet til styring og kontroll (G).

5.9.1 Styring og kontroll

Gjennom tilslutningen til UNEP FIs prinsipper har banken forpliktet seg til å arbeide for etterlevelse og oppfyllelse av FNs bærekraftsmål. Målene skal sikre en bærekraftig utvikling som imøtekommer dagens ressursbehov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Bankens strategi ekskluderer finansiering av andre bransjer enn bygg- og eiendomsprosjekter i Norge, og ordinær boliglånsfinansiering. Banken har som følge av dette et spesielt tematisk søkelys på bærekraftsmålene ansvarlig arbeidsliv, og klimapåvirkning. Disse målene er valgt ut fra en kartlegging av de mest vesentlige risikoområdene for bærekraft i sektorene/bransjene boliglånsfinansiering, og finansiering av byggeprosjekter- og næringseiendom i Norge.

Arbeidet med bærekraftsmålene gir både strategiske og operasjonelle føringer. Banken arbeider derfor med å etablere prosesser som identifiserer, håndterer og overvåker risikoer knyttet til bærekraft. Dette for å sikre at dagens beslutninger også vil stå seg i overskuelig fremtid når det gjelder økonomiske, miljømessige og sosiale forhold.